

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

С. О. Омельченко

(наказ № 463 від 28.08.20р.)

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РОЗРОБЛЕННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
У ДЕРЖАВНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

УХВАЛЕНО

вченою радою ДДПУ

протокол № 1 від 28.08.2020р.

1. Загальні положення

1.1. Положення про робочу програму навчальної дисципліни у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (надалі – Положення) розроблено як складову частину системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (надалі – ДДПУ). Положенням встановлюються єдині вимоги до змісту та оформлення робочих програм навчальних дисциплін, передбачених освітніми програмами, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти у ДДПУ.

Вимоги Положення є обов'язковими для всіх кафедр ДДПУ.

1.2. Положення розроблено на підставі:

Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII;

Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII;

Постанови Кабінету Міністрів України № 1187 від 30.12.2015 р. "Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності" із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 347 від 10.05.2018 р.;

листа МОН України № 1/9-434 від 09.07.2018 р. «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»;

«Положення про організацію освітнього процесу у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

Робоча програма навчальної дисципліни (РП) – це нормативний документ ДДПУ, що розробляється кафедрою для кожної навчальної дисципліни на основі нормативних та методичних документів, на підставі та відповідно до якого викладач здійснює освітню діяльність. Робоча програма становить собою загальний опис навчальної дисципліни, що включає мету і завдання, виклад тематичного змісту дисципліни, послідовність, обсяги та організаційні форми її вивчення, визначає форми та засоби поточного і

підсумкового контролю якості знань, критерії та порядок оцінювання, очікувані результати навчання здобувачів.

Обов'язкова навчальна дисципліна – освітній компонент (ОК), що передбачений освітньою програмою підготовки здобувачів вищої освіти певного рівня до обов'язкового вивчення з метою досягнення очікуваних результатів навчання, що забезпечують програмні результати навчання, та набуття визначених компетентностей.

Вибіркова навчальна дисципліна – це освітній компонент (ОК), що передбачений освітньою програмою підготовки здобувачів вищої освіти певного рівня до вивчення за вільним вибором студента у межах формування індивідуальної освітньої траєкторії з метою більш повного задоволення освітніх і професійних потреб здобувача, ефективнішого використання можливостей закладу освіти, врахування регіональних особливостей тощо. Вибіркові ОК не формують власних результатів навчання, а лише доповнюють/ розширюють програмні результати навчання, визначені освітньою програмою.

Освітня програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання та компетентності, якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати,

спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення навчання за освітньою програмою або окремими освітніми компонентами.

Критерії оцінювання результатів навчання – опис того, що особа, яка навчається, повинна робити і на якому рівні з метою демонстрації досягнень результатів навчання. Форми (методи) та критерії оцінювання освітнього компонента повинні відповідати й узгоджуватися з результатами навчання, визначеними для нього, та з формами навчальної діяльності, які використовувалися.

Засоби діагностики результатів навчання – визначають рівень досягнення запланованих навчальних результатів, повинні мати прозорі критерії оцінювання, забезпечувати об'єктивний поточний та підсумковий контроль.

Лекція – це основна форма проведення навчальних занять, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу. Лекція є основною формою освітнього процесу в університеті.

Практичне заняття – це вид аудиторного навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд здобувачами вищої освіти окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує уміння і навички їх практичного застосування шляхом виконання практичних завдань, вправ, кейсів.

Лабораторна робота – це вид навчального заняття, на якому здобувачі вищої освіти під керівництвом викладача особисто проводять натурні або імітаційні експерименти чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, набуття практичних навичок з лабораторним устаткуванням, обладнанням, комп'ютерною технікою тощо.

Самостійна робота здобувача вищої освіти – це основний засіб оволодіння навчальним матеріалом під керівництвом викладача в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

2. Структура та зміст робочої програми навчальної дисципліни

2.1. Структура робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни містить титульний аркуш і такі розділи:

- опис навчальної дисципліни;
- мета та завдання навчальної дисципліни;
- очікувані результати навчання;
- критерії оцінювання результатів навчання;
- засоби діагностики результатів навчання;
- структура навчальної дисципліни;
- програма навчальної дисципліни;
- рекомендована література (основна, допоміжна);
- інформаційні ресурси в Інтернеті;
- посилання на дистанційний курс.

2.2. Зміст складників робочої програми навчальної дисципліни

На **титульному аркуші** робочої програми вказується загальна інформація: а) основні реквізити, що визначають авторську приналежність послідовно за підлеглистю: Міністерство освіти і науки України, повна назва університету, факультету, кафедри, б) найменування навчальної дисципліни (відповідно до навчального плану), в) вихідні реквізити (на який контингент здобувачів розрахована РП): рівень вищої освіти, спеціальність, назва освітньої програми, мова навчання, погодження та затвердження, рік розробки;

Друга (зворотня) сторінка титульного аркуша містить відомості про розробників (викладача(ів)), рецензентів, розгляд і схвалення на кафедрі, затвердження та рекомендацію до впровадження вченою радою ДДПУ.

Опис навчальної дисципліни подається у вигляді таблиці і містить такі характеристики навчальної дисципліни: обов'язкова або вибіркова, обсяг навчальної дисципліни у кредитах та його розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, кількість годин,

передбачених на аудиторну (лекційну, практичну, лабораторну) та самостійну роботу, рік підготовки та семестр, а також вид контролю (екзамен/ залік). Зазначена інформація повинна подаватися згідно з освітньою програмою та навчальним планом.

Мета та завдання навчальної дисципліни – формулюються чітко і лаконічно, відображають суть та необхідність вивчення навчальної дисципліни у контексті відповідної спеціальності з обов'язковим дотриманням вимог стандарту спеціальності та/або освітньої програми щодо її спрямованості на здобуття визначених освітньою програмою компетентностей та досягнення очікуваних результатів навчання у ході її вивчення.

Розподіл навчальних дисциплін на обов'язкові та вибіркові визначається освітньою програмою підготовки здобувачів певного рівня.

Для обов'язкових дисциплін: наводяться визначені освітньою програмою компетентності та програмні результати навчання, для формування яких і запроваджується вивчення відповідної навчальної дисципліни.

Для вибіркового дисциплін: наводиться коротке пояснення можливостей та переваг, які надає запропонована дисципліна, а також перелік очікуваних результатів навчання, які зможе набути здобувач у ході її вивчення.

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є набуті раніше компетентності та результати навчання (напр., перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання, тощо).

Очікувані результати навчання. Формулювання в робочій програмі навчальної дисципліни результатів навчання має базуватися на програмних результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою.

Формулювання результатів навчання має визначати рівень їх сформованості, наприклад, через його достатність для вирішення певного

завдання професійної діяльності або подальшого навчання за освітньою програмою.

Критерії оцінювання результатів навчання. Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Засоби діагностики результатів навчання. Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути: завдання для поточного та підсумкового контролю, екзамени, комплексні іспити, стандартизовані тести, наскрізні проекти, командні проекти, аналітичні звіти, реферати, есе, розрахункові та розрахунково-графічні роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах, розрахункові роботи, завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо, інші види індивідуальних та групових завдань.

2.3. Структура навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни подається у вигляді таблиці та враховує всі види аудиторних та позааудиторних навчальних робіт здобувача як денної, так і заочної форм навчання. Загальна кількість годин має відповідати навчальному плану.

2.4. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни включає: теми лекцій, теми практичних занять, теми лабораторних робіт та теми самостійної роботи із зазначенням кількості годин (подається у таблиці).

2.5. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Перелік рекомендованої літератури складається з основної і допоміжної літератури.

До основної літератури слід включати нормативні документи, базові вітчизняні, найкращі зарубіжні підручники та навчальні посібники з урахуванням їх наявності в бібліотеці (не менше 5-7 найменувань). Джерела для обов'язкового вивчення повинні відповідати наступним вимогам: вміст відповідати робочій програмі, сучасним вимогам науки і навчальної дисципліни; роки видання не виходити за гранично допустимі терміни старіння (до 5 років). Як виняток, можуть бути включені першоджерела, які не перевидавалися.

У список допоміжної літератури включаються інші підручники та посібники, різні довідкові, періодичні видання, наукові монографії, статті, методичні рекомендації з відповідної тематики (7-10 найменувань).

2.6. Інформаційні ресурси в Інтернеті

Розділ повинен містити посилання на документи в інформаційних системах, які можуть бути доцільними та корисними при вивченні навчальної дисципліни. Тут наводяться електронні адреси сайтів та інтернет-джерела, які можуть бути доступні здобувачам вищої освіти, IP-адреси електронних репозитаріїв бібліотек, або посилання на електронні версії підручників, навчальних та навчально-методичних посібників, що є у відкритому доступі.

2.7. Посилання на дистанційний курс

Розділ повинен містити інформацію про можливість вивчення навчальної дисципліни дистанційно, тобто зосереджувати відомості про розробку власного дистанційного курсу в Moodle.

Розділ повинен складатися з електронних посилань щодо розміщення навчально-методичних засобів дистанційного навчання; матеріалів для мультимедійного супроводу; тренінгових комп'ютерних програм; навчальних відеофільмів; аудіо записів тощо, які мають забезпечити засвоєння навчального матеріалу з навчальної дисципліни.

3. Порядок розроблення, оформлення та затвердження робочої програми навчальної дисципліни

3.1. Робоча програма навчальної дисципліни розробляється провідним викладачем або групою викладачів (авторським колективом) кафедри, зазвичай, який (які) здійснює(-ють) викладання даної навчальної дисципліни та/або є фахівцями у межах відповідної наукової проблематики чи спеціальності.

Робоча програма навчальної дисципліни розробляється як окремий документ в електронній та паперовій формі і зберігається на кафедрі, за якою закріплена навчальна дисципліна, та є її інтелектуальною власністю, тобто може використовуватися в освітньому процесі будь-яким викладачем за рішенням кафедри в разі зміни викладацького складу чи іншої потреби.

Робоча програма обговорюється членами групи забезпечення освітньої програми, для якої відповідна дисципліна є обов'язковою/фаховою, та погоджується керівником цієї групи.

Робоча програма розглядається та схвалюється на засіданнях кафедри, потім вченої ради ДДПУ і затверджується першим проректором із науково-педагогічної роботи.

3.2. Робоча програма навчальної дисципліни розробляється як єдина водночас для денної та заочної форм навчання, якщо це передбачено освітньою програмою, з окремим розподілом за формами навчання аудиторних занять, самостійної роботи, форм контролю тощо.

3.3. Якщо навчальна дисципліна з однаковим найменуванням викладається здобувачам різних освітніх програм чи спеціальностей, однак має певні відмінності змістового характеру або різний обсяг кредитів ЄКТС /та годин, то розробляються кілька окремих робочих програм навчальної дисципліни відповідно до вимог певної освітньої програми.

3.4. Усім здобувачам вищої освіти ДДПУ, для яких пропонується навчальна дисципліна до вивчення згідно з навчальним планом,

відповідальною кафедрою має бути забезпечено вільний та зручний доступ до робочої програми навчальної дисципліни.

Робочі програми вибіркових навчальних дисциплін мають бути доступні здобувачам вищої освіти для ознайомлення на час здійснення вибору дисциплін на наступний семестр (навчальний рік).

3.5. На засідання кафедри, за якою закріплена навчальна дисципліна, не пізніше як за тиждень до останнього засідання у поточному навчальному році, автор (автори, укладачі) подає(-ють):

- 1) робочу програму;
- 2) рецензії на робочу програму двох фахівців (які мають науковий ступінь не нижче кандидата наук і, принаймні, один із рецензентів має бути не штатним працівником кафедри). Робоча програма, розроблена для здобувачів вищої освіти для певної спеціальності, потребує обов'язкової рецензії науковця, фах якого відповідає даній спеціальності.

Завідувач кафедри і визначений ним член кафедри проводять попередній аналіз поданої робочої програми та висловлюють на засіданні кафедри свої узагальнення щодо її науково-методичного рівня, відповідності вимогам з метою прийняття обґрунтованого та об'єктивного рішення. Кафедра має право додатково призначити рецензента.

Робоча програма навчальної дисципліни розглядається кафедрою на найближчому засіданні (за умови дотримання термінів подання матеріалів).

На засідання вченої ради ДДПУ автор (автори, укладачі) подає(-ють) вченому секретареві (не пізніше як за два тижні до останнього засідання у поточному навчальному році):

- 1) робочу програму навчальної дисципліни;
- 2) витяг із протоколу засідання кафедри, на якому було розглянуто і схвалено робочу програму;
- 3) копії рецензій на робочу програму.

Робоча програма навчальної дисципліни розглядається вченою радою ДДПУ на найближчому засіданні (за умови дотримання термінів подання матеріалів).

Вчена рада ДДПУ має право додатково вимагати інші супровідні документи та залучати фахівців для рецензування даної робочої програми. За результатами розгляду на засіданні вченої ради ДДПУ приймається рішення про схвалення та рекомендацію до впровадження даної робочої програми.

Робочі програми навчальних дисциплін, які плануються викладати у наступному навчальному році, повинні бути схвалені та одержати рекомендації до впровадження не пізніше останнього засідання вченої ради ДДПУ в поточному навчальному році.

У виняткових випадках (у разі об'єктивних обставин, пов'язаних із зміною викладацького складу, зміною кафедрального закріплення дисципліни, суттєвою зміною змісту та структури дисципліни тощо), робоча програма навчальної дисципліни може бути розглянута, пройти схвалення та рекомендацію до впровадження на першому засіданні кафедри, але обов'язково до початку навчального року, що засвідчується відповідним протоколом та підписом завідувача кафедри.

Проведення освітньої діяльності з викладання навчальної дисципліни без наявності на кафедрі затвердженої в установленому порядку вченою радою ДДПУ робочої програми є недопустимим і вважається грубим порушенням трудової дисципліни викладача.

Робоча програма навчальної дисципліни є чинною на період дії навчального плану освітньої програми спеціальності, відповідно до якого вона розроблялася.

3.6. Робоча програма навчальної дисципліни обов'язково переглядається і перезатверджується на засіданні кафедри упродовж двох місяців з дня:

- затвердження нових стандартів вищої освіти;

- затвердження нової редакції освітньої програми;
- внесення змін до навчального плану;
- ініціативи і пропозицій гаранта освітньої програми та/або викладачів дисципліни;
- ініціативи здобувачів освіти шляхом звернення до гаранта освітньої програми;
- аналізу результатів оцінювання знань здобувачів із навчальної дисципліни;
- об'єктивних змін інфраструктурного, кадрового характеру, інших ресурсних умов реалізації робочої програми;
- отримання результатів опитування здобувачів про враження від вивчення навчальної дисципліни.

3.7. Робочі програми можуть щорічно оновлюватись із урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм і, зокрема, отриманих від здобувачів освіти та інших стейкхолдерів побажань і зауважень.

4. Прикінцеві положення

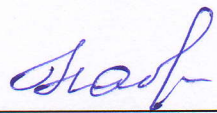
4.1. Положення вводиться в дію з наступного дня після його затвердження наказом ректора.

4.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом ректора або наказом ректора за рішенням вченої ради університету або відповідного дорадчого органу. У такому ж порядку Положення скасовується.

4.3. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконання його вимог несуть посадові особи університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

РОЗРОБНИКИ ПОЛОЖЕННЯ:

Перший проректор з науково-педагогічної роботи

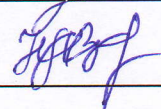
О. Г. Набока

Методист навчально-методичного відділу

О. О. Фролова

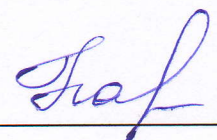
Заступник декана філологічного факультету

Н. В. Лисенко

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор з науково-педагогічної роботи

О. Г. Набока

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Факультет _____

Кафедра _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”:

Перший проректор _____

_____ (ПБ)
“ _____ ” _____ 20__ р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

(найменування навчальної дисципліни)

**підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) /другого (магістерського)**

рівня вищої освіти

(вказати рівень вищої освіти)

спеціальності _____
(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою

(назва освітньої програми)

мова навчання _____

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Рецензенти:

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від «_____» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(ПБ)

Погоджено групою забезпечення спеціальності _____

Керівник групи забезпечення _____
(ПБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою

Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“ _____ ” _____ 20__ р. , протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –	Обов'язкова / вибіркова	
Загальна кількість годин –	Рік підготовки:	
	-й	-й
	Семестр	
	-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – самостійної роботи здобувача –	Лекції	
	год.	год.
	Практичні	
	год.	год.
	Лабораторні	
	год.	год.
	Самостійна робота	
	год.	год.
Вид контролю:		

Метою вивчення навчальної дисципліни «_____» є:

2. МАТРИЦЯ
компетентностей, програмних результатів навчання,
очікуваних результатів навчання, методів навчання, методів контролю
з навчальної дисципліни (обов'язкових, вибіркових)

« _____ »

- для обов'язкових навчальних дисциплін

Компетентності, які формуються (шифр і зміст відповідно до освітньої програми)	Програмні результати навчання (шифр і зміст відповідно до освітньої програми)	Методи навчання	Методи контролю

- для вибіркових навчальних дисциплін

Очікувані результати навчання з дисципліни	Методи навчання	Методи контролю

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
		л	пр	лаб	с.р.		л	пр	лаб	с.р.
Тема 1. Назва										
Тема 2. Назва										
Тема 3. Назва										
Разом:										
Усього годин										

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1			
2			
...			
Разом			

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1			
2			
...			
Разом			

4.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1			
2			
...			
Разом			

4.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1			
2			
.....			
Разом			

5. Критерії оцінювання результатів навчання

6. Засоби діагностики результатів навчання

7. Рекомендована література (основна, допоміжна)

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

9. Посилання на дистанційний курс
